

partii naleraq

24 . april 2019

UPA2019/193

UPA 2019/193: Piniakkanik killilersukkanik ukiumi pisassiiffiusumi Qilalukkanik qernertanik Qilalukkanik qaqortanik aammalu Nannunik, ukiup qaammataani qaammatit marluk December-imi Januar-milu pisassiiffiujunnaartinneqarnissaannik Naalackersuisut peqquneqarnissaannik inatsisartut aaliagiiffigisassaattut siunnersuut. (Inatsisartunut ilaasortaq Karl-Kristian Kruse, Siumut)

11. april 2019

UPA2019/221

Piniakkat killilersukkat Avannersuarmi Ittoqqortoormiinu qilalukkat qernertat qaqortallu, aaveq aamma nanoq pillugit periarfissaqarnersoq misissuisoqassasoq, kiisalu sunik suliniutinik killilersuisoqarunnaarnissaa pillugu Naalackersuisut UPA2020-imut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. (Inatsisartunut ilaasortaq Jens Napätök', Partii Naleraq)

Inatsisartunut ilaasortat marluk Karl Kristian Kruse Siumut, aammalu Jens Napätök', Partii Naleraq siunnersuuteqarput Piniakkanik killilersukkanik inatsisartunut saqqummiussaqlutik.

Tamannalu Partii Naleqqamiit oqaaseqarfigissavarput.

Oqaluttuarisaaneq inuianni kingumut qiviarlugu malinnaaffigigaanni nunatsinni piniagassarpasuit ajuusaarnarlunnartumik nunani allamiunik nungugajalluinnarneqarsimapput, ilaatigullu nungulluinnarneqapajaarsimallutik, imatullu sunniuteqapilunnikuullutik ukiorpassuarni uagutsinnut inuiannut kalaallinut inuuniarnikkut eqquinerlorujussuarsimallutik, uffalu itsaaniilli nerisaralugillu inuuniutigigut. Sulilumi ullumikkut inuuniutigagaagut nerisaralugillu.

Arferpassuit aalisagarpasuit nunani allamiunit piniapilunneqarsimaqaat, ilami qilalugarpasuit oqarluannaraanni KGH-imik nungunneqapajaarsimapput, ungoorilluni qassussuarnik piniarneqartarlutik, orsuinillu europami aqquserngup qullit qaammarsaallutik ikumaniassammata.

Nunatsinni piniarnikkut atugassarititaasut pillugit tupinnanngitsumik ukiuni kingullerni assut aalassassutaasunik oqallittarnerit sakkortuumik ingerlanneqartarput, tamannami tupinnarpallaanngilaq, inuuniuteqartummi amerlanerpaat tassaapput aalisartut piniartullu ilaqutariippasuarfik tunngavillit.

Inuiaat kalaallit ukiorpassuarni ulluinnarni neqissaqarniarnermi tunngavigaagut piniakkagut, puisit, nannut, arferit, qilalukkat, tuttut, timmissat, aammalu nersutaatillit uumasuutillillu nunatsinni ingerlassaat piaqqiortitaallu, taamaattumik ulluinnarni inuuniarnerput amerlasoorpassuartigut neqimik tunngaveqarpoq, pingaartumik piniartoqarfiit nunaqarfiit isorliunerusullu eqqarsaatigalugit.

Kaperlaap nalaani pingaartumik avannaarsuani piniartut inuuniutiminnik ingerlatsissagunik ulluinnarnilu inuuniarnertik isumannaannerussappat pinngitsorsinnaangilaat qimuttunik qimmeqarnissartik.

Qimmit ukioq tamaat nerukkaatissqarnissaat pingaartumik kaperlattartumi pinngitsoorneqarsinnaangilaq. Issittorsuarmi qimuttunik qimmeqarnej ingerlassappat ingerlaannassappallu taava naleqquttunik kimittuunillu qimminut nerukkaatissaqarnej pinngitsoorneqarsinnaangilaq.

Pingaartumik avanersuarmi aarrit qimminut nerukkaatissatut pinngitsoorneqarsinnaangillat, soorunamilu inunnt neqissaqarniarnermut pingaaruteqarlunartut aamma eqqarsaatigalugit.

Taakkuinnaangillat aamma ukiorpassuarni issittumi najugaqarnerminnut angalasinnaanerminullu atisat oqortut pisariaqartinneqartuartaussaapput, soorlu nannut amii, teriannissat tuttullu amii, taamaattumik aamma nannunniarnerminni killilersuinermi killiliinerit sakkortuallaarneranni piniartut ilaquataasalu eqqorneqarsimanerat ilanngullugu nalilersortariaqarparput.

Nunatta kangiani piniartut piniarnikkut annerpaamik aamma inuuniuteqarput, aalisarnej allanisulli sulit tamakkiisumik inuuniutigineqanngilaq, piniarnermillu inuussutissarsiuteqarnej Ittoqqortoormiini, aammalu Tasiilaq eqqaani, nunaqarfittaani, annertunerpaamik tunngaviuvoq tassalu piniarnej.

Taamaattumik aamma ingasattajaarluta kangiani killilersuinerput nalilersortariaqarparput. Inuimmi inuuniutaat ingasappallaamik killilersorsinnaangilugit, ilaquuttaminnut napatitsinnissaq inuussutissaqartitsinissarlu inuup pisinnaatitaaffigimmagu, pingaartumik ilaquitariit piniarnerinnamik inuussutissarsiuteqartut eqqarsaatigalugit.

Tassami assersuutigalugu pinngortitami peqqarniinnerpaami inooqataasunut ullut tamaasa piniarfiusinnaangitsumi tassalu nunatta kangiani neqissaqarniarnikkut pisariaqartitsineq ilaquitariit ulluinnarni inuunerannut pingaartorujussuummat pisariaqartinneqarlunilu.

Kitaanisulli neqissarniarnikkut pissutsit pitsaatiginngimmata aammalu aalisarnikkut sulit annerusumik alloriartoqarnikuunani taamaattumik tupinnangitsumik qilalukkanik nannunillu amerlanerusunik pisassinneqarnissartik ullut tamaasa kissaatigaat, inuuniarnikkut neqissaqarniarnikkullu pisinnaatitaaffiigaasutut misigisimanerat malunnarluarmat.

Tassami assersuutigalugu, sumiiffinni nannut ullut tamaasa isigaat, ilaatigullu illoqarfinnut nunaqarfinnullu pulagaangata toqqissisimajunnaavittarlutik, nanormi umasuuvoq qaasuttoq piniakkaminik inuussuteqartut qungasiatigut pituinnarlugu illut akornanni tasikkumiagassaangitsoq.

Naalackersuisut akissummini tunngavilersutaat isumaqatiginngilarput, tassalu Avanersuarmi Tunumilu piniartut piniakkaminik atorluangitsutut taallugit akissuteqarmata.

Issuaaneq”Naalackersuisut erseqqissaatigissavaat Avanersuarmi umimmannik nannunnik, qilalukkanik qaortanik, qilalukkanik qernertanik, aavernillu pisassiissutit sinneqarmata. Tunumi umimmaat, aavernik tikaagullinnillu sinneqarput, Kalaallit Nunaata Kitaani qilalukkanik

qaqortanik, qilalukkanik qernertanik, aavernik, nannunik, tikaagiulliusaanik, qipoqqanik arfvinnillu pisassiissutit sinneqarput. Sumiiffimmi tassani piniartut taamaalillutik isertitassaqaarfinnik neqitigullu pilersuinissamut periarfissanik atorneqanngitsunik arlalinnik peqaraluarput atorluarnerusinnaasaminnik” issuaaneq naavoq.

Tunngavilersuutit taakkua atorsinnaanngillat sumiiffikkaarlugit piniarfissat pisassallu aalajangersugaapput, oqaannartoqarsinnaanngilarmi piniartut neqissaqarniarnikkut tamakkiisumik atorluanngitsut, pisaqarsinnaanermut akuersissummik peqanngikkaanni, ilami allagartaq nassanngikkaanniluunniit pisaqartoqarsinnaanngilaq. Arferit anginerit immikkut malittarisassaqaarput ilami tamarmik oqaannarluni pisarineqarsinnaanngillat.

Namminersornerup eqqunniarnerani isumaliutissiissut imatut aamma allaqavoq”Aalajangersarneqassaaq inuiaat kalaallit Kalaallit Nunaata nunartaani imartaanilu pinngortitami pisuussutinut tamanut piginnittuusut”

FN-mi nunat akornanni isumaqatigiisummi artikeli 1-mi aalajangersarneqarpoq inuiaat tamarmik imminnut aalajangersaaffigisinnaasut aammalu tamanna tunngavigalugu naalackersuinikkut inissisimanertik killilerneqaratik aalangersarsinnaagaat taamatullu namminneq aningaasaqarnikkut, inuit atugaasigut kulturikkullu piorsaanertik killilerneqaratik isumagisinnaagaat. Taamatuttaaq aalajangersarneqarpoq inuiaat tamarmik siunertarisaminnut atatillugu pinngortitamit pisuussutiminnik isumalluutinillu killilerneqaratik atuisinnaasut nunat tamalaat akornanni suleqatigiinnertigut illugiimmik iluaquteqarsinnaanermik tunngavissaqartumik naalagaaffiit innuttanut pisussaaffiitut tassuunakkut killiisussamik iliuuseqanngikkaluarluni. Inuiaat aalajangersagaq malillugu piujuannarsinnaanissaminnik arsaagaasinnaanngisaannassapput”

Siunnersuuteqartut tunngavilersutaat Karl Kristian Kruse Siumut, taavalu Jens Napaattooq Partii Naleraq,siunnersuutaat isumaqatigalugit ataatsimiititaliami suliarineqarnissaat innersuussutigaarput.

Hans Enoksen

